

کتابخانه ملی

اسد*

گفتگو با

غسال اللحام

ترجمه سید حسن اسلامی

آموزشی مربوطه در کتابخانه، انتخاب شدند. اینک کتابخانه دویست و هشتاد و پنج کارمند و خدمتگزار دارد. طی چند سال اخیر فعالیتهای کتابخانه گسترده شد و خدمت به شهروندان افزایش یافت: تاکنون سی هزار کارت عضویت صادر شده و هم سال گذشته کتابخانه یکصد هزار مراجعه کننده داشته است. هم اینک کتابخانه ظرفیت پنج هزار مراجعه کننده را در آن واحد دارد.

فعالتهای کتابخانه

۱. برگزاری سخنرانیها، سمینارها و کنسرتهای موسیقی به کمک و با همکاری انجمنهای فرهنگی داخلی و خارجی.
۲. مبادله کتاب، میکروفیلم و میکروفیش با شصت و پنج کتابخانه و مرکز اسناد در جهان.
۳. برگزاری دوره های آموزشی برای بالا بردن سطح کارایی کارکنان کتابخانه ها و آرشوهای دولتی. این دوره ها بر حسب هدف تعیین شده از یک تا شش ماه طول می کشد و مستمراً توسط اساتیدی که خود از سرپرستان کتابخانه هستند، برقرار

کتابخانه ملی اسد در دمشق، بیست و دو هزار متر مربع مساحت دارد و شامل دو زیرزمین و هفت طبقه است. زیر زمینها مخصوص سرویس دهی به معلولان و امور اداری کتابخانه است. طبقه اول (یا همکف) دارای سالن سخنرانی با گنجایش سیصد و ده صندلی است. قسمت پذیرش مراجعان و سالن مراجعات در این طبقه است. طبقه دوم مخصوص ترمیم و حفظ نسخه هاست.

بخش فهرست و راهنماها، فهرست نویسی و خدمات فنی و تهیه کتابشناسیها و همچنین سالن مطالعه نشریات تازه در طبقه سوم است. در طبقه چهارم، چهار سالن مطالعه، اتاقهای مطالعه انفرادی و غرفه اطلاعات بین المللی قرار دارند. طبقه پنجم دارای دو سالن مطالعه، سالن مطالعه نشریات قدیمی، قسمت عکسبرداری و مخزن نسخه هاست. طبقات ششم و هفتم به مخزن کتابخانه اختصاص دارد و مجموعه کتابخانه در آنجا نگهداری می شود.

حافظ اسد، این کتابخانه را در تاریخ ۱۶/۱۱/۱۹۸۴ افتتاح کرد و پرسنل اداری و کادر فنی آن پس از برگزاری دوره های

ج. راهنمای رساله‌های دانشگاهی. این راهنما کلیه رساله‌های فوق‌لیسانس و دکترای دانشجویان سوری را که از آنها دفاع شده است چه در دانشگاه‌های سوریه و چه دانشگاه‌های خارجی، معرفی می‌کند. گفتنی است که هر دانشجو باید نسخه‌ای از رساله خود را به این کتابخانه بدهد.

در مورد کتابهای کمیاب و با ارزش و نسخه‌ها نیز کتابخانه فعالیت دارد. هم‌اینک کتابخانه فهرست نسخه‌های موجود خود را که بالغ بر بیست هزار است، دو دست‌نشر دارد. همچنین تهیه فهرست کتب کمیاب را که از کتابخانه‌های دیگر، مانند کتابخانه‌های ظاهریه، به آنجا منتقل شده، در دستور کار کتابخانه است.

در کنار این فعالیتها، آزمایشگاه ترمیم علمی نسخه‌ها هم فعال است. نسخه‌ها را تا مدت سه هفته در معرض بخارهای شیمیایی خاصی قرار می‌دهند و سپس در حرارتی کمتر از هفده درجه سانتیگراد و محیطی با رطوبت چهل و پنج درصد نگهداری می‌کنند و بدین ترتیب آنها را از آسیب و آفات حفظ می‌نمایند.

حفظ کارهای آهنگسازان سوری از طریق جمع‌آوری نت هر آهنگ و نگهداری فیلمهای سوری با ضبط ویدیویی آنها و گرفتن عکسهای کوچک از کارهای هنری هنرمندان تجسمی، از دیگر فعالیتهای کتابخانه است.

کتابخانه در صدد افزایش مجموعه خود است و تاکنون دوپست و پنجاه هزار کتاب تهیه کرده است و با کتابخانه‌های متعددی از جمله کتابخانه ملی فرانسه، کتابخانه کنگره آمریکا و کتابخانه نین در مسکو قرارداد مبادله کتاب و مطبوعات منعقد ساخته است. بر اساس این قراردادها، هر کتابخانه، کتابخانه‌های طرف قرارداد را از کلیه آثار منتشر شده در کشور خود با خیر می‌سازد.

می‌گردد. مواد آموزشی این دوره‌ها عبارتند از: طبقه‌بندی و فهرست‌نویسی، روش تهیه راهنماها، عکسبرداری از اسناد، ترمیم و حفظ نسخه‌ها.

تاکنون این کتابخانه پانصد دوره آموزشی برای داوطلبان داخلی، و دوازده دوره برای داوطلبان کشورهای عربی و مسلمان برگزار کرده است.

۴. تخصیص سالنی برای کامپیوترهای کوچک (P.C.). این کامپیوترها در اختیار عموم مراجعه‌کنندگان قرار می‌گیرد تا آنان بتوانند کار با کامپیوتر و برنامه‌نویسی را بیاموزند. این سالن مخصوصاً برای تشویق دانشجویان برای کار کردن با کامپیوتر آماده شده است.

۵. برگزاری نمایشگاههای گوناگون مطبوعات و کتاب. مثلاً برای بزرگداشت یکی از دانشمندان مسلمان نمایشگاه کتابی تشکیل می‌شود و کلیه آثار وی و آثار نوشته شده درباره او را که در کتابخانه موجود است، عرضه می‌کنند. مهمترین و بزرگترین این نمایشگاهها، نمایشگاه سالانه کتاب است که در ماه سپتامبر هر سال در فضای سبز کتابخانه با شرکت فعال ناشران عرب، مسلمان و خارجی، برگزار می‌گردد.

در سال گذشته سیصد و ده ناشر در این نمایشگاه شرکت کردند که ۲۳۵۰۰ عنوان کتاب عرضه داشتند و ۱۵۰۰۰۰ نسخه به فروش رساندند.

۶. ایجاد اولین سالن اطلاع‌رسانی در سال ۱۹۹۰ میلادی. در این سالن کلیه مواد قانونگذاری و اصلاحیه‌های آن در سوریه از سال ۱۹۱۸ میلادی تاکنون گردآوری شده است. هم‌اکنون کتابخانه در صدد ایجاد پایگاههای اطلاعاتی دیگر برای سرویس دهی به عموم است. کتابخانه ملی اسد، برای کمک به پژوهشگران راهنماها و کتابشناسیهای ذیل را منتشر می‌کند:

الف. کتابشناسی ملی سوریه. این کتابشناسی از سال ۱۹۸۵ به طور منظم در هر سال منتشر می‌شود و در صدد معرفی کلیه آثاری است که در سوریه منتشر می‌گردد یا آثاری که سوریها در خارج منتشر می‌کنند. همچنین کتابخانه با انتشار کتابشناسی نامنظمی به نام «الراجعة» کتابهایی را که قبل از احداث کتابخانه اسد منتشر شده‌اند، معرفی و فهرست می‌کند.

ب. راهنمای موضوعی روزنامه‌ها و مجله‌های سوریه. این راهنما به صورت فصلنامه منتشر می‌شود و تمامی تحلیلها، آمارها و مطالب هفتاد نشریه سوری را نمایه می‌کند.

* مقاله حاضر حاصل ترجمه گفتگویی است با آقای غسال اللحام، رئیس کتابخانه ملی اسد در دمشق. مشخصات کامل منبع ترجمه چنین است: ماهنامه الراصد. (شماره ۲۳، سپتامبر ۱۹۹۲) ص ۲۲-۲۳. این ماهنامه به وسیله رازینی فرهنگی جمهوری اسلامی ایران در بیروت منتشر می‌شود.